

MAHATMA

OM VEDISK FILOSOFI,
VISDOM OG MYSTIK

HVAD ER EN MAHATMA?

VEDISK OLDTIDSHISTORIE

VI ER IKKE DISSE KROPPE

HVAD ER EN MAHATMA?

Sanskritordet *mahatma* er sammensat af ordene 'maha', der betyder stor, og 'atma', 'sjæl' eller 'selv'. Ordet betyder altså 'stor sjæl'.

Strengt taget kan *mahatma* ikke bruges om os almindelige mennesker, for vi er alle små sjæle. Ifølge *Padma Purana* er vi alle hver især på størrelse med en titusindedel af spidsen af et hår eller atomisk med andre ord. Der er kun én stor sjæl – Gud eller Krishna. Han er som den umådelige sol, mens alle vi andre er som små partikler af Solen – af samme natur og kvalitet, men helt ulig i størrelse eller kvantitet.

Ifølge *Bhagavad-gita* kan vi små sjæle dog blive *mahatma*'er, hvis (og kun hvis) vi forbinder os med den egentlige *mahatma*, Gud. Krishna udtrykker det således:

”De, der ikke er forvirrede, *mahatma*'erne, de store sjæle, står under beskyttelse af den guddommelige natur. De er fuldt ud engagerede i Min hengivne tjeneste, for de kender Mig som Guddommens Højeste Personlighed, som oprin-

delig og udtømmelig.” (Bg. 9.13)

Ifølge *Bhagavad-gita* er det således ikke den store forretningsmand, politiker, musiker, forfatter, eller hvem der ellers nu om dage udråbes til store sjæle, der virkelig kvalificerer til betegnelsen *mahatma*. Den rigtige *mahatma* er den sjældne store sjæl, der kun lever for at tjene Gud.

Dette blad er således for dem, der beundrer sådanne store sjæle og måske endda gerne selv vil være en af dem. I den forstand antyder *mahatma* en personlig udvikling – du kan også blive en *mahatma*.

Udtrykket *mahatma* kan føres tilbage til *Bhagavad-gita* og den vediske kundskab, og derfor er dette blad også et blad om vedisk visdom og filosofi og specielt viet til en af vor tids største *mahatmaer* og repræsentanter for den vediske tradition, A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada, grundlægger af det Internationale Samfund for Krishna-bevidsthed.

Dyk ned i sjælens dybere sider og få en smag af, hvad det vil sige at være en *mahatma*.

ISKCON I DANMARK

Hare Krishna Tempel

Skjulhøj Allé 44

2720 Vanløse

tlf. 4828 6446

e-mail: iskcondenmark@pamho.net

Krishnahuset

Kystvejen 65a

8000 Aarhus C.

tlf. 2888 0377

e-mail: kontakt@krishnahuset.dk

Lyt også på Radio Krishna. Radio Krishna i København sender alle ugens dage på FM 87,6 MHz og 90,6 MHz på Hybridnet. Radio Krishna i Aarhus sender på 98.7 og 89.5 mhz, Kabel 96.5 (TDC i Århus), 94.8 (STOFA). For sendetider, se www.krishna.dk og www.radiokrishna.dk.

Hare Krishna udgiver et fast månedsblad, Nyt fra Hare Krishna. For nærmere information, kontakt lalitanatha@krishna.dk eller ring på tlf. 5927 1930.

Mahatma – Om vedisk filosofi, visdom og mystik

Udgivet af Nyt fra Hare Krishna.

Forfattet af Dandaniti Devi Dasi (Dorte Skou Jensen) og Lalitanatha Dasa (Leif Asmark Jensen). Layout: Anders Grønlund

© Copyright 2012 ved Nyt fra Hare Krishna

Adresse: Holsteinborgvej 20, 1th, 2720 Vanløse Tlf.: 59271930, e-mail: lalitanatha@krishna.dk

VI ER IKKE DISSE KROPPE

AF SRILA PRABHUPADA

Det første skridt i selvrealisering er at forstå, at ens identitet er forskellig fra kroppen. ”Jeg er ikke denne krop, men en åndelig sjæl,” er en afgørende erkendelse for alle, der ønsker at sætte sig ud over døden og komme til den åndelige verden på den anden side. Det er ikke nok blot at sige: ”Jeg er ikke denne krop.” Nej, man skal virkelig forstå det. Det er ikke så enkelt, som det kan se ud til ved første øjekast. Selv om vi ikke er disse kroppe, men ren bevidsthed, er vi på en eller anden måde blevet indhyllet i det kropslige hylster. Hvis vi virkelig ønsker den lykke og frihed, der overskrider døden, er vi nødt til at etablere os selv i vores naturlige position som ren bevidsthed.

Hvad er bevidsthed for noget? Ligesom varme eller røg er ildens symptomer, er bevidsthed symptomet på sjælen. Bevidsthed beviser, at sjælen er til stede.

Nogle som f.eks. buddhisterne hævder, at på et vist stadie giver kombinationen af materie ophav til bevidsthed, men dette argument modbevises af, at selv hvis vi har alle de materielle ingredienser til rådighed, kan vi ikke få bevidsthed ud af dem. Alle de materielle elementer kan være der i et dødt menneske, men vi kan ikke genoplive mennesket til bevidsthed. Sjælen er forskellig fra kroppen, og så længe sjælen er der, lever kroppen, men det er ikke muligt at gøre kroppen levende uden sjælen.

I bund og grund længes vi efter lykke, for sjælens naturlige position er at være lykkelig. Sjælen er en uadskillelig del af det Højeste Væsen, der er *sac-cid-ananda-vigraha*, personificeringen af viden, lykke og evighed. Ja, selve navnet Krishna betyder ”den største nydelse”. *Krish* betyder ”størst”, og *na* betyder ”nydelse”. Krishna er indbegrebet af nydelse, og som uadskillelige dele af Ham længes vi efter nydelse, men dette ønske forpures af den

materielle krop.

Lige nu forsøger vi at opnå evighed, lykke og viden ved hjælp af et ufuldkomment redskab. I virkeligheden blokeres vi af den materielle krop, og derfor skal vi komme til erkendelsen af vores eksistens uden for kroppen. Teoretisk viden om, at vi ikke er disse kroppe, er ikke nok. Man er nødt til hele tiden at holde sig selv adskilt som kroppens herre og ikke som dens tjener.

Kroppen består af sanser, og sanserne tracter altid efter deres objekter. Øjnene ser en smuk person og udbryster: ”Der går der en smuk pige eller en flot fyr. Se!” Ørerne siger til os: ”Her er der noget god musik. Lyt!” Tungen siger: ”Derhenne er der en fin restaurant med god mad. Lad os tage derhen!” På den måde trækker sanserne os fra sted til sted. *Bhagavad-gita* beskriver dette (2.67):

”Ligesom en båd på vandet føres med af en stærk vind, kan selv én af sanserne, som sindet fæstner sig ved, rive et menneskes intelligens med sig.”

Det er tvingende nødvendigt, at vi lærer at beherske sanserne. Navnet *goswami* gives til den, der har lært at beherske sanserne. *Go* betyder ’sanser’, og *swami* betyder ’hersker’, så den, der kan styre sine sanser, anses for at være en *goswami*.

Krishna bemærker, at den, der identificerer sig med den illusoriske materielle krop, ikke kan være forankret i sin egentlige identitet som åndelig sjæl. Kropslig nydelse er flakkende og berusende, og vi kan i virkeligheden ikke rigtigt nyde den på grund af denne nydelses flygtige natur. Virkelig nydelse ligger i sjælen, ikke i kroppen. Vi skal derfor forme vores liv på en sådan måde, at vi ikke afledes af kropslig nydelse. Hvis vi på en eller anden måde afledes, er det

ikke muligt for os at etablere vores bevidsthed i dens sande identitet uden for kroppen.

Nydelse er vores fødselsret, for nydelse kendetegner den åndelige sjæl, men fejlen er, at den åndelige sjæl forsøger at nyde materielt. I virkeligheden søger vi efter evig viden, men det kan vi ikke få gennem denne materielle krop. Vi søger alle nydelse gennem disse kroppe, men kropslig nydelse er ikke vores virkelige nydelse.

Kroppen må anses for at være en syg tilstand. Et sygt menneske kan ikke nyde ordentligt. Har man for eksempel gulstot, smager sukker bittert, men et raskt menneske kan smage sukkerets sødme. Medmindre vi bliver helbredt for denne syge kropslige livsopfattelse, kan vi ikke smage den søde natur af åndeligt liv. Ja, vi vil opleve det som bittert samtidigt med, at vi ved at forøge nydelsen af materielt liv komplicerer vores syge tilstand yderligere. En tyfuspatient må ikke få fast føde, og hvis han alligevel forsøger at nyde det, komplicerer han sin sygdom og bringer sit liv i fare. Hvis vi virkelig vil have frihed fra den materielle tilværelses lidelser, må vi begrænse vores kropslige behov og nydelser til et minimum.

I virkeligheden er materiel nydelse slet ikke nydelse overhovedet. Virkelig nydelse ophører ikke. I *Mahabharata* står der, *ramante yogino 'nante*, at *yogierne*, de, der forsøger at ophøje sig til den åndelige platform, virkeligt nyder, (*ramante*), men deres nydelse er *anante*, uden ende. Det er den, fordi deres nydelse sker i relation til den Højeste Nyder (Rama), Sri Krishna. Krishna er den virkelige nyder. Han bemærker i *Bhagavad-gita* (5.29):

”Vismændene, der ved, at Jeg er den Højeste Nyder af alle ofringer og aske-ser, den Højeste Herre over alle planeter og halvguder og alle levende væseners velgører og velønsker, får fred fra de materielle lidelser.”

Vores nydelse kommer fra at forstå vores position som dem, der nydes. Den virkelige nyder er den Højeste Herre, og vi nydes af

Ham. Et eksempel på et sådant forhold kan findes i den materielle verden mellem en mand og hans hustru. Manden er nyderen (*purusa*), og hustruen den, der nydes (*prakrti*). Nydelsen deles imidlertid af både manden og kvinden. Når der virkelig er nydelse, er der ingen sådan forskel, at manden nyder mere, eller kvinden nyder mindre.

I en dybere forstand er intet levende væsen nyderen. Gud har ekspanderet Sig i mange, og vi er disse ekspansioner. Gud ville være mange for at nyde. Vi har erfaring af, at der kun er lille eller ingen nydelse i at sidde alene i et rum og tale med sig selv. Men hvis der er fem personer, forøges vores nydelse, og hvis vi kan diskutere Krishna sammen med mange mennesker, er nydelsen endnu større. Nydelse betyder afveksling. Gud blev mange for Sin nydelses skyld, og således er det vores position at være dem, der nydes. Det er vores naturlige position og formålet med, at vi er til.

Både nyderen og den, der nydes, har bevidsthed, men den nydtes bevidsthed er underordnet nyderens bevidsthed. Selv om Krishna er nyderen, og vi er dem, der nydes, kan alle deltage ligeligt i nydelsen. Vores nydelse kan blive fuldkommen, når vi tager del i Guds nydelse. Det er ikke muligt at nyde separat på den kropslige platform. Sri Krishna opfordrer os derfor til at sætte os ud over den kropslige livsopfattelse og opnå vores virkelige åndelige liv:

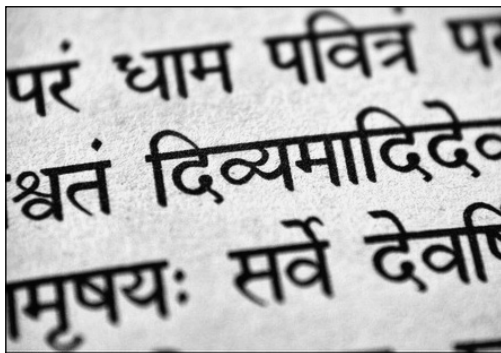
”Når det legemliggjorte levende væsen kan sætte sig ud over denne materielle natur, kan han blive fri for fødsel, død, alderdom og deres lidelser og kan nyde nektar selv i dette liv.” (Bg. 14.20)

For at etablere os selv på den åndelige platform, må vi engagere os i Krishna-bevidsthed. Sangen eller reciteringen af Krishnas navne – Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare/ Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare – beforder dette. Denne metode kaldes *bhakti-yoga* eller *mantra-yoga* og praktiseres af de største transcendentalister.

VEDAERNES FILOSOFI OG HISTORIEFORSTÅELSE

For mange tusinde år siden blomstrede den vediske kultur i Syd- og Sydøstasien. Ikke kun Indien, men også Pakistan, Iran, Indonesien, Thailand osv. såvel som områder i Mellemøsten var vediske samfund. Denne kultur eksisterede i titusindvis af år og begyndte først at smuldre som organiseret samfund i Indien i Middelalderen under påvirkning af udefrakommende magter. Det var specielt mogulerne, der indledte denne æra af fremmed dominans, og det var også på den tid, at ordet *hindu* opstod. *Hindu* stammer fra floden *Sindhu* eller Indus, som mogulerne udtalte som *Hindhu*, fordi 's' er vanskeligt at udtale på persisk. *Hindu* refererede til dem, der boede øst for Indus, og var selvsagt intet præcist navn for den vediske kultur.

Senere overtog englænderne i deres jagt på råstoffer og billig arbejdskraft kontrollen med Indien. Nogle vediske konger regerede fortsat selv under englænderne, men de sidste faldt, da Indien blev selvstændigt og et demokrati indført efter vestligt forbillede. Trods det lever den vediske kultur i bedste velgående, og den vediske religion – hinduismen – er ikke blot verdens ældste, men også den tredjestørste religion i verden.

Vedaerne er forfattet på verdens ældste skriftsprog, sanskrit.

HVAD ER VEDAERNE?

Ordet vedisk kommer fra Vedaerne, Oldtidens mest omfattende litteratursamling, der blev nedskrevet på sanskrit (oldindisk) for 5000 år siden. Før Vedaerne blev skrevet ned, eksisterede de i mundtlig overlevering. Oprindeligt blev de givet af Krishna Selv til Brahma, det første skabte levende væsen, ved universets begyndelse for mange milliarder år siden. Siden gav Brahma Vedaerne videre til alle andre, og sådan blev de videregivet mundtligt fra generation til generation på alle universets planeter.

Vismanden Vyasadeva nedskrev sammen med en gruppe vismænd denne overleverede vediske viden for 5000 år siden, så den ikke skulle gå tabt. Resultatet blev:

1. De fire oprindelige Vedaer: *Rg Veda*, *Sama Veda*, *Yajur Veda* og *Atharva Veda*. De 108 *Upanisader*, en række filosofiske bøger, er indeholdt i disse.
2. *Purana 'erne*, 18 bøger med overleverede historiske hændelser, der er foregået over millioner og milliarder af år i dette såvel som andre universer. Det primære er ikke det historiske, men den lære, man kan drage af de historiske hændelser. Derfor er de ikke arrangeret i kronologisk orden.
3. *Itihasa 'erne*, også en række historiske bøger, hvoraf den vigtigste er *Ramayana*, der beskriver Kong Ramas liv.
4. *Mahabharata*, en samtidshistorisk beretning med beskrivelse af begivenheder, der fandt sted for 5000 år siden i forbindelse med den store krig på Kuruksetra. *Mahabharata* er Oldtidens største bog (større end *Odysseen*, *Iliaden*, *Biblen* og *Koranen* tilsammen). Midt inde i den findes *Bhagavad-gita*, måske den mest læste bog fra den vediske litteratur,

hvor Krishna overbeviser Sin ven Arjuna om det nødvendige i at kæmpe i krigen.

5. *Vedanta-sutra*. Essensen af Vedaernes lære kort formuleret i en række hovedpunkter.
6. *Srimad-Bhagavatam* eller *Bhagavata-Purana*, Vyasadevas egen forklaring af *Vedanta-sutra*.

Ofte mener man med Vedaerne de fire opindelige Vedaer, men her referer ordet samlet til alle disse bøger. Ifølge *Srimad-Bhagavatam* blev alle ovennævnte bøger nedskrevet inden for Srila Vyasadevas liv.

VEDAERNES HISTORIEFORSTÅELSE

Ifølge moderne historieforståelse opstod Jorden for 4,5 milliarder år siden. Livet blev gradvist til over millioner af år fra primitive væsener til mere avanceret liv, indtil mennesket trådte ind på scenen for måske 200.000 år siden. For 10.000 år siden opstod de første kulturer og bysamfund, og siden er udviklingen skredet fremad til nutidens højteknologiske industrisamfund.

Vedaerne fortæller også, at Jorden er flere milliarder år gammel, men i modsætning til moderne historieskrivning er Vedaernes historieforståelse cyklisk, dvs. historien går i ring og gentager sig selv. Der har også levet mennesker i al den tid, ligesom der har været talrige fremskredne kulturer på Jorden.

Jorden gennemløber fire store tidsalder eller *yuga'er*. Den første hedder Satya-yuga, den gyldne tidsalder, der varer i 1.728.000 år. Den anden tidsalder hedder Treta-yuga eller sølvalderen og varer i 1.296.000 år. Den tredje tidsalder, Dvapara-yuga eller kobberalderen, varer 864.000 år, og den sidste tidsalder, Kali-yuga eller jernalderen, varer i 432.000 år. Ligesom årtiderne kommer og går, gennemløber Jorden disse tidsalder igen og igen.

Satya-yuga kendetegnes af visdom og religion. Der er praktisk taget ingen ondskab og uvidenhed. Alle er fuldt oplyste og lever i op til 100.000 år.

I Treta-yuga lever mennesker i 10.000 år og begynder at udvise tendenser til ondskab. Dette

modvirkes af store hellige konger, der sætter samfundet i system med lovgivning.

I den tredje tid, Dvapara-yuga, tiltager for-dærvet. Mennesker lever i højst 1000 år, og der bliver flere krige. I Kali-yuga, den fjerde og sidste tidsalder, er tilbageskridtet fuldstændigt med en overflod af stridigheder, uvidenhed, krig og mangel på religiøsitet. Mennesker lever højst i 100 år. Ved slutningen af Kali-yuga består menneskesamfundet af kannibalske dværge, der kun bliver 20-30 år gamle. Da sker der en guddommelig indgriben, de fleste mennesker udletes, og en ny Satya-yuga sættes i gang.

Disse fire *yuga'er* indgår selv i en større cyklus. 1000 *yuga*-kredsløb udgør én dag for skaberen Brahma, ligesom hans nat er af samme varighed. Brahma lever i 100 år ifølge sin egen tidsregning, hvorefter han dør. Universet går til grunde sammen med ham, hvilket betyder, at universet eksisterer i 331 billioner og 40 milliarder år. Efter et tilsvarende tidsrum fødes en ny Brahma og et nyt univers.

Vi er lige nu 5000 år inde i en Kali-yuga. Mange tror, at vi aldrig før har været så dygtige og vidst så meget, men ifølge Vedaerne lever vi i den mest tilbagestående tid. Det betyder dog ikke, at mennesker i Kali-yuga er fortabte. I de andre tidsalder var menneskers hukommelse så skarp, at de kunne huske en ting resten af livet ved blot at høre den én gang. Derfor var der ikke behov for det skrevne ord, men i Kali-yuga mister menneskene denne evne. Af den grund indførtes skriften, og den vediske visdom blev nedskrevet for at være tilgængelig i Kali-yuga. Dette er også begyndelsen på den såkaldte historiske tid, der netop kendetegnes af, at man har skriftlige vidnesbyrd til rådighed. I modsætning til, hvad man normalt tror, ser Vedaerne dog ikke skrift som et fremskridt, men som tegn på menneskenes aftagende åndsevner.

VEDAERNES LÆRE

Med hensyn til Vedaernes filosofiske og religiøse lære, sådan som man finder den i f.eks. *Bhagavad-gita* og *Srimad-Bhagavatam*, er et grundlæggende punkt, at vi alle er evige per-

soner. Ikke kun mennesker, men alle levende væsener er evige åndelige sjæle, der opholder sig i materielle kroppe. En sjæl kendetegnes af bevidsthed. Sjælen er det bevidste 'jeg', den bevidste iagttager inde i kroppen. Sjælen er altså den egentlige person, mens kroppen blot er et hylster eller en maskine, sjælen har taget bolig i. Forskellen på en levende og en død krop er, at i den levende krop bor der en levende og bevidst person, mens der ikke længere er en bevidst sjæl i den døde krop. Dette gælder for alt liv – mennesker såvel som dyr og planter.

Ifølge Vedaerne kommer alting fra en person. Fordi vi alle er evige, bevidste personer, kan man slutte, at kilden til alting er en bevidst person. Hvorfor? Fordi altings oprindelse må indeholde alle kvaliteter, man ser i alting, for hvor skulle disse kvaliteter ellers komme fra? Hvis man f.eks. analyserer et glas havvand, finder man, at det indeholder salt. Med det samme slutter man, at hele havet også indeholder salt, for hvordan skulle vandprøven ellers kunne indeholde salt? Vi sjæle er som små prøver af den oprindelige kilde til alting. Da vi er uforanderlige, evige, bevidste personer, må den oprindelige kilde til alting også være det.

Ifølge Vedaerne er denne Højeste Person, Gud, Krishna, den oprindelige årsag til alt inklusive tid, rum, stof og alle levende væsener, men selv har Han ingen årsag. Gud er ikke skabt af nogen anden, og der er ingen usynlig kraft eller noget andet bag Ham. Han er evig og årsagsløs, og alt kommer fra Ham. Gud er en person, Han har form og skikkelse som andre personer, men Hans form begrænser Ham ikke, som vores form gør det. Tværtimod er det selve Hans form, der er kilden til alt andet.

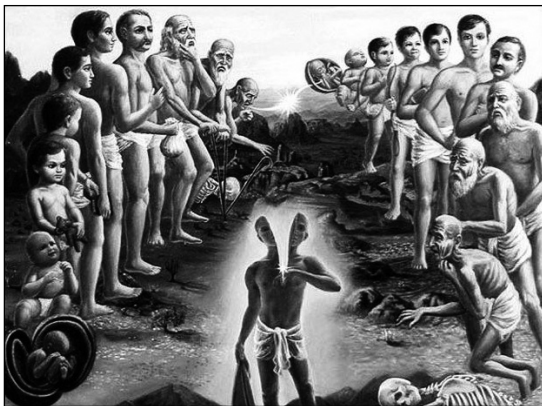
Vedaerne har mange navne for Gud. Det mest almindelige er Krishna, der betyder 'den alttiltrækkende', hvormed menes, at Krishna er så smuk, magtfuld, klog osv., at alle tiltrækkes af Ham, ligesom alt, som er tiltrækkende, er det på grund af Ham. Han er en fuldt bevidst person, ligesom vi levende væsener også er det. Forskellen på Ham og os er, at Han er uendeligt stor, mens vi er meget små. Gud er

som en evig sol, mens vi er som små evige solstråler. Han er Herren, og vi beherskes af Ham.

HVEM ER VI?

Sjælens virkelige identitet er at være Krishnas tjener. Den åndelige verdens sjæle er fuldt bevidste om deres identitet som Krishnas tjenere og ud af egen fri vilje engageret i tjenende kærlighedsforhold til Ham. Den materielle verdens sjæle forsøger derimod at glemme deres tjenerforhold til Krishna og være herskere over verden. Så snart en sjæl i den materielle verden genoptager sit tjenerforhold til Krishna, bryder sjælen ud af sit materielle fangenskab og genoptager sin position i den åndelige verden.

Mange gysrer ved ordet tjener med forestillinger om slaver og grusomme herrer eller underbetalte arbejdere og griske kapitalister. Men at tjene uselvsk er i virkeligheden den mest naturlige ting, som giver os den dybeste tilfredsstillelse. Ethvert forhold til andre er et tjenerforhold. A tjener sin ven B, og B tjener sin ven A, for deres venskab betyder, at de kan lide at gøre ting for at glæde hinanden uden at få noget til gengæld. Børn tjener deres forældre, og forældre tjener deres børn. Husets herre arbejder hårdt som en tjener for at skaffe det daglige brød til sin familie, og hans arbejdsgiver tjener sin egen familie, der også tjener ham. At tjene og leve for andre er så naturligt, at hvis man er helt alene i verden og ingen har at tjene, får man sig

Ligesom sjælen vandrer i denne krop, fra barndom til ungdom til alderdom, vandrer sjælen over i en anden krop efter døden.

en hund eller en kat, som man tjener.

Mere end noget andet betyder kærlighed, at man ønsker at tjene eller gøre noget for at glæde en anden. Kærlighed er sjælens virkelige natur, hvilket betyder, at uselvsk tjeneste er vores virkelige natur.

I den materielle verden bliver vores ønske om kærlighed ikke tilfredsstillet, for i stedet for at tjene udnytter og misbruger vi hinanden, og selv hvis vi har meget ideelle forhold til venner, ægtefæller, familie eller børn, brydes forholdene altid, om ikke af andet, så af døden.

Heldigvis er forholdet mellem Krishna og hver eneste sjæl ikke som forhold i denne verden, men er et evigt og dybt kærligheds- og venskabsforhold, der giver både Krishna og sjælen den største glæde og tilfredsstillelse. Krishna er i stand til virkeligt at gengælde vores kærlighed, og da både Han og sjælen er evige, brydes forholdet aldrig.

Hvorfor har vi brudt vores oprindelige forhold til Krishna? Det har vi, fordi virkelig kærlighed indebærer frihed. Ud af kærlighed tjener den åndelige verdens sjæle frivilligt Krishna. Det betyder også, at de kan vælge ikke at gøre det. Nogle sjæle i den åndelige verden vælger ikke at tjene Krishna, men ønsker selv at være i centrum og være herre over og nyde af egen og andres tjeneste. For disse sjæle skaber Krishna den materielle verden, en slags illusion, hvor det virker, som om Han ikke findes eller er meget langt væk. Her har sjælene chancen for at prøve at leve for sig selv og tjene deres egen tilfredsstillelse og erfare, hvordan dette aldrig vil give dem nogen virkelig tilfredsstillelse. Alle aktiviteter i den materielle verden ender i frustration, for i den materielle natur er alt inklusive vores egne kroppe midlertidigt og lidelsesfyldt.

Krishna ønsker naturligvis ikke, at sjælene skal være i denne lidelsesfyldte verden. Det er deres eget ønske, som Krishna hele tiden forsøger at få dem

fra. I lavere livsformer som dyr og planter lader Han sjælene leve deres eget liv, men i menneskeformen giver Han dem en højere bevidsthed for at give dem mulighed for at forstå deres situation. Hvis sjælene ikke benytter sig af chancen i den menneskelige livsform, men kun lever et poleret dyreliv, glider de tilbage i de lavere livsformer, indtil de igen får en ny mulighed som mennesker.

Krishna har givet Vedaerne (og andre religiøse skrifter) for at hjælpe mennesker til åndelig erkendelse. Han sender også forskellige repræsentanter for at give åndelig viden til verdens mennesker, og Han kommer Selv med jævne mellemrum for at tiltrække os tilbage til Ham, således som Han gjorde det for 5000 år siden, hvor Han var på Jorden i 125 år.

Sri Krishna, Guddommens Højeste Personlighed.

VEDISK OLDTIDSHISTORIE

Hvor kom Oldtidens kulturer fra? Opstod verdens forskellige oldtidskulturer uafhængigt af hinanden, som de fleste historikere mener det i dag? Eller var der som hævdet i Vedaerne en sammenhængende vedisk oldtidscivilisation, der dækkede det meste af verden inklusive Asien, Mellemøsten, Europa, Afrika og tilmed Amerika.

Ifølge de fleste moderne historiebøger er Vedaernes historieforståelse mytologi. Standardopfattelsen er, at de første organiserede agerbrugs- og bysamfund fremspirede i Sumer og Mesopotamien (det nuværende Irak) for 7-8.000 år siden. Senere opstod der uafhængigt kulturer andre steder som i Egypten, Indien, Kina og Syd- og Mellemamerika.

Indien skal ikke engang selv være oprindelsen til landets egen kultur. Tværtimod skal det mest karakteristiske ved det, vi nu kender som indisk – den vediske kultur – være indført af de indoeuropæiske ariere fra et sted i Asien.

ER DEN OFFICIELLE HISTORIE KORREKT?

Hvor velfunderet er denne officielle historie? I nogle henseender ser den faktisk ud til at være lige så meget udsprunget af et ønske i 1800-tallets Europa om at se Europa som overlegen alle andre kulturer som af upartisk historieskrivning. Som det britiske imperiums vigtigste koloni blev Indiens forhistorie ofte bevidst fordrejet for at give indtryk af et primitivt folkeslag. 1800-tallets europæiske historikere forskede for de flestes vedkommende ikke alene ud af akademisk interesse i Indiens fortid, men også for at bevise, at det var et land med en underudviklet civilisation, hvis eneste håb var en omvendelse til kristendommen. Således blev den kendteste af 1800-tallets indologer, Oxford-professoren

Dr. Max Müller (1823-1900), betalt af det britiske Østindisk Kompagni til at oversætte Vedaerne på en måde, der kunne underminere indernes respekt for deres egne traditionelle skrifter.¹

Müller blev med sine oversættelser af 51 bøger fra Vedaerne den store autoritet i Indiens historie og religion. Selv om Vedaernes egen angivelse for deres nedskrivning er ca. 3.000 f.Kr., angav han *Rg-veda* til kun 1200 f.Kr., og de andre vediske tekster fik endnu yngre aldre. Hans aldersangivelser var dog blot skud i tågen. Müller selv indrømmede i slutningen af sit liv: ”Hvorvidt de vediske hymner blev forfattet 1000, 1500, 2000 eller 3000 år f.Kr., vil ingen magt på Jorden nogensinde kunne afgøre.”²

I dag drives indologer ikke af ideologiske motiver som 1800-tallets forskere. Ikke desto mindre bygger indologiforskningen stadig på Müller og andre tidlige indologers arbejde, som historiebøgerne gengiver ukritisk. Således genfinder man stadig Müllers aldre for Vedaerne i moderne historiebøger.

I de sidste årtier er en del forskere begyndt at kritisere dette. En af dem er den amerikanske historiker David Frawley, der har studeret Vedaerne i over 40 år.³ Frawley bemærker:

”[mange nye opdagelser] viser behovet for en radikal ny undersøgelse af områdets historie. Et omhyggeligt studium af det videnskabelige materiale afslører, at de eksisterende redegørelser for Oldtidens Indien og dermed også for verdenshistorien, i særdeleshed den ariske invasionsteori, der er hjørnesten i den eurocentriske fortolkning af Indien, strider mod alle beviser og har brug for en fuldstændig omskrivning.”⁴

DEN ARISKE INVASIONSTEORI

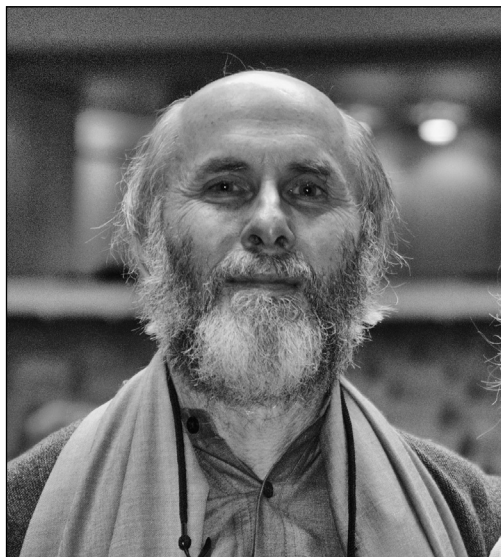
Ifølge den ariske invasionsteori blev Indien omkring år 1500–1000 f.Kr. invaderet af indoeuropæiske, lyshudede ariske folkeslag, der kom fra et område i det østlige Europa eller det centrale Asien.

Den første ariske invasionsteori blev fremsat i 1800-tallet af Max Müller. Ifølge ham bragte arierne avanceret kultur og civilisation med sig til det hidtil udviklede indiske subkontinent. Denne teori måtte revideres, da arkæologer i begyndelsen af det 20. århundrede opdagede Induskulturen ved udgravningen af byerne Harappa og Mohenjodaro i det nordvestlige Indien ved Indusfloden. Her fandt man spor af en avanceret oldtidskultur, der kunne dateres tilbage til 2000–2500 f.Kr., altså et årtusinde før den formodede ariske invasion.

Fra at have været bærere af civilisation og oplysning blev arierne da reduceret til primitive nomadestammer, der overvandt en tidligere og mere avanceret civilisation, hvorfra arierne tilegnede sig det meste af, hvad der senere blev til den vediske civilisation. Alt, som arierne tilføjede af deres eget, var deres sprog, det indoeuropæiske sanskrit, og deres præstekult, som senere udviklede sig til det forhadte indiske kastesystem.

Det er denne historie, som ifølge Frawley "... strider imod alle beviser og har brug en fuldstændig omskrivning." I modsætning til andre historiske teorier understøttes den heller ikke af arkæologiske fund. Man har aldrig fundet arkæologiske spor af arierne, som ikke blot skulle have invaderet Indien, men også Mellemøsten, Tyrkiet og Grækenland, fra et sted i Europa eller Centralasien.

Ingen af Oldtidens overleverede skriftlige kilder inklusive Vedaerne omtaler en arisk invasion, hvilket er påfaldende, da Vedaerne ifølge den ariske invasionsteori skulle være skrevet af arierne selv omkring 500 år efter deres invasion af Indien. Vi kan til sammenligning forestille os moderne historiebøger ikke omtale Columbus' opdagelse af Amerika for 500 år siden (bemærk også, at "arier" i Vedaerne slet ikke refererer til

David Frawley

en bestemt race eller folkeslag, men til enhver person, der er kultiveret og åndeligt avanceret, nærmest noget i stil med det engelske 'gentleman'. At forbinde arisk med race var blot en tendentiøs tolkning fra de europæiske indologer for ikke at tale om den betydning, 'arier' blev tillagt af fascismen i det 20. århundrede).

Grundlaget for den ariske invasionsteori er udelukkende lingvistik (sprogforskning). Da europæerne kom til Indien, opdagede de, at indiske sprog som sanskrit og europæiske sprog som græsk og latin er tæt beslægtede som "indoeuropæiske" sprog. Indiens og Europas befolkninger må nedstamme fra samme folkeslag.

Hvorfra kom de første indoeuropæere? Nogle af de tidlige europæiske forskere foreslog Indien, da sanskrit er det ældste kendte indoeuropæiske sprog. Denne ide var dog ikke i kolonitidens ånd. For europæerne var det indlysende, at ikke blot var europæisk kultur andre kulturer overlegen, men europæerne overgik også intelligensmæssigt alle andre racer. Det oprindelige indoeuropæiske folk måtte derfor have været et europæisk folk, der emigrerede til andre steder i verden.

KRITIK AF DEN ARISKE INVASIONSTEORI

Frawley og andre kritikere af den ariske invasionsteori gør opmærksom på følgende:

1. Centralasien kunne i Oldtiden næppe have brødfødet store befolkningsgrupper. Hvordan skulle et folkeslag, der kunne rende Indien og en stor del af Mellemøsten og Europa over ende, være opstået der?
2. Hvad skulle have fået arierne til at flytte i så mange retninger til Europa, Mellemøsten og Indien? Når folkeslag emigrerer, er det som regel i én retning. Folk, i særdeleshed ikke nomadefolk, der generelt er knyttede til deres territorier, flytter ikke i alle retninger med en sådan voldsomhed.
3. Hvordan påtvang de primitive ariere avancerede civilisationer deres kultur og sprog? Specielt sprog er vanskelige at ændre. Områder som Europa med kristendommen og Iran med islam har antaget udefrakommende religioner og deres tilhørende kulturer, men dette har ikke ændret deres sprog. Hvordan kunne primitive ariere have så stort held til at gøre dette, når de var analfabeter, mindre avancerede og mindre i antal end de folkeslag, de overvandt?
4. Afghanistan er meget uvejsomt. Selv Alexander den Store mistede en stor del af sin hær, da han gik over dette bjergområde. Hvordan skulle et tilstrækkeligt stort antal uorganiserede nomader have gjort dette i Oldtiden til at kunne overmande den eksisterende befolkning i Nordindien?
5. Ingen spor af invaderende folkeslag med ødelagte byer eller massakrer af folk er blevet fundet fra Oldtidens Indien. Nogle mener måske at have hørt om den såkaldte Mohenjodaro-massakre, som Wheeler, en af de tidlige Indus-arkæologer, hævdede at have fundet spor af. Ifølge Frawley må Wheelers fantasi have spillet ham et puds, for der er ingen arkæologiske spor af en sådan massakre. Mohenjodaro og andre

byer ved Indus blev gradvist forladt på grund af naturlige ændringer i miljøet.

6. Midtpunktet for Harappa-kulturen eller Induskulturen var ikke Indus, men floden Sarasvati, der løb fra Himalaya ned igennem det centrale Indien og ud i det Arabiske Hav, indtil den udtørrede for 4000 år siden. Imens man kender til omkring et halvhundrede vigtige oldtidsbyer ved Indusfloden, har man fundet over 500 større oldtidslokaliteter langs Sarasvati, hvis udtørring ser ud til at have ledt til afslutningen på Harappa-kulturen omkring 1900 f.Kr. Eftersom Sarasvati omtales og spiller en central rolle i Vedaerne, må Vedaerne være skrevet før Sarasvatis udtørring af folk, der boede langs Sarasvati. Disse folk må have været Harappa-kulturens folkeslag og i hvert fald ikke nomadestammer, der skulle have invaderet Indien 1000 år efter, at Sarasvati holdt op med at løbe.

Frawley slutter, at det videnskabelige grundlag for den ariske invasion er ikke-eksisterende, og at Vedaerne var Harappa-kulturens egne skrifter. Den mest sandsynlige teori er, at de indoeuropæiske folkeslags hjemsted såvel som civilisationens vugge var Indien, hvorfra civilisationen har spredt til resten af Asien og Europa.

Noter

1 Devamrta Swami, *Searching for Vedic India*, Bhaktivedanta Book Trust 2007 (andet oplag), s. 52

2 Moriz Winternitz, *A History of Indian Literature*, vol. 1 (New Delhi: Oriental Books Reprint Corp., 1927, 1972), s. 293

3 Eksempelvis: *Gods, Sages and Kings* (1991), *Myth of the Aryan Invasion* (1994, 2001), *In Search of the Cradle of Civilization* (1995) og *Vedic Aryans and the Origins of Civilization* (1994). Se http://www.vedanet.com/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=99999999&limit=1&limitstart=2

4 David Frawley, *The Myth of the Aryan Invasion of India*, se <http://www.indiaforum.org/india/hinduism/aryan/index.html>

EN 800-TONS LØFTEOPGAVE

En kvindelig receptionist tog telefonen: ”Brødrene Dyring.”

Brødrene Dyring er et hævdvundet Roskilde-baseret firma med speciale i kranarbejder.

Jeg præsenterede mig først og fortsatte: ”Kan I hjælpe mig med at flytte 800 tons sten én kilometer og derefter anbringe dem i seks meters højde.”

”Det kan vi sagtens, bare vi må gøre det over flere gange,” svarede damen.

”Nej, det er en enkelt stenblok, der er 20 meter lang, 3,5 meter høj og 3 meter bred. Den skal flyttes i ét stykke.”

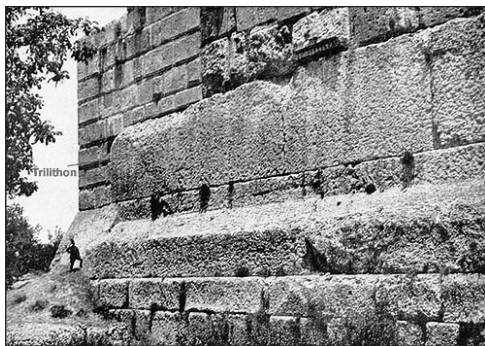
”Du milde, jeg tror altså ikke, vi har kraner i

Danmark, der kan klare den opgave. Vi bliver nok nødt til at hente en kran hjem fra udlandet. Hvor ligger stenblokken?”

”I det nordøstlige Libanon ca. 70 km fra Beirut.”

”Laver du sjov med mig?”

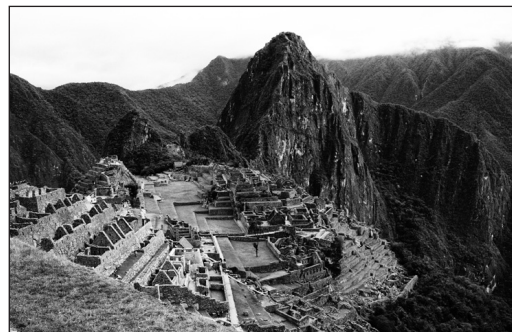
Jeg forklarede, at jeg sådan set var alvorlig nok, men var ved at skrive en artikel om verdens største megalitter, som man finder i en oldtidsmur i Libanon. Tre store stenblokke på hver 800 tons er blevet udhugget fra et nærliggende stenbrud, transporteret én kilometer og anbragt i en mur i seks meters højde med så stor præcision, at man ikke kan få en nål ind imellem dem.

Trilithon, tre sten på 800 tons, i en mur i Baalbek, Libanon. Stenene er de største i noget bygningsværk i verden. Bemærk, hvordan deres forvitring i sammenligning med de bagvedliggende sten i de romerske mure fortæller om en langt højere alder end stenene fra Romertiden.

Dette billede viser den ene af to endnu større megalitter, som stadig ligger tilbage i stenbruddet. Stenen på over 1000 tons er aldrig blevet flyttet. Var den for tung selv for dem, der kunne transportere mindre megalitter på 800 tons?

Machu Pichu

Jeg fortalte, at jeg var nysgerrig efter at vide, om moderne ingeniører kunne klare den opgave. Vi talte lidt frem og tilbage, og jeg blev stillet videre til en ingeniør, der fortalte, at det ikke er en umulig opgave med moderne kranteknologi. Indtil 1970'erne havde man godt nok ikke kraner, der kunne løfte mere end 400 tons. Men i de sidste årtier er løftekapaciteten steget så voldsomt, at nu kan verdens største kran i Kina løfte hele 20.000 tons. Det skulle kunne lade sig gøre at flytte 800 tons i dag.

Uden moderne teknologi er det dog en noget anden historie. Arkæologerne mener, at det har krævet 40.000 mænd at flytte og løfte de 800 tons (en Boeing 747 vejer til sammenligning 340 tons). Hvordan man logistisk set kunne organisere så mange mennesker i Oldtiden, har arkæologerne ikke har givet noget bud på. Der er også andre vanskeligheder. Hvis terrænet, som stenene skulle rulles, væltes eller trækkes henover, ikke var blevet jævnet og forstærket til at kunne bære den store vægt, ville stenene synke ned i jorden. Imidlertid viser terrænet i Baalbek ikke tegn på at være blevet planeret og funderet på den måde.

Alligevel støder vi på dem over hele verden i Mellem- og Sydamerika, Egypten, Mellemøsten, Indien, Fjernøsten osv. I en ukendt fortid kunne mennesker håndtere sten på flere hundrede tons, anbringe dem højt oppe i mure og tilpasse dem med millimeteragtig præcision. Hvordan gjorde de det? Og hvorfor, siden de tilsyneladende kunne have opnået det samme ved at dele stenene op i mindre, mere håndterlige stykker? Siden moderne historikere ingen god forklaring har på, hvordan mennesker uden avanceret teknologi kan have gjort dette, er det vel mest op til én selv, hvilken forklaring man finder bedst – primitive stenalderfolk eller en verdensomspændende civilisation med teknologier og viden, der kan måle sig med det, vi har i dag.

VEDISK KULTUR I AMERIKA

I 1995 opmålte en af Indiens dygtigste traditionelle tempelarkitekter, Ganapati Sthapati, bygningsværker fra inkaerne og mayaerne og fandt slående ligheder. Det viste sig, at f.eks. Machu Pichu er bygget over de samme mål, som man finder

i Vedaernes arkitektur (*vastu-sastra*), med hensyn til grundplan, placering af indgange og vinduer, proportioner mellem længde og bredde, tagtyper, tagenes hældningsvinkel, søjlernes størrelser, væggenes tykkelse osv.¹ Sthapati blev overbevist om, at de kulturer, som har efterladt bygningsværker som Machu Pichu i Amerika, var forbundet med Indien og den vediske kultur.

Lige fra Amerikas opdagelse har et mindretal af forskere troet på en forbindelse mellem Indien og de før-columbianske kulturer i Amerika. Alexander von Humbolt (1769-1859) foreslog som en af de første en asiatisk oprindelse til de indianske civilisationer. Under et ophold i Mexico fandt han slående ligheder mellem bl.a. indisk og mexicansk astrologi. Sir William Jones (1746-1794), den første store indolog og pioner i sanskritstudier, var af samme opfattelse.

Nogle nyere historikere mener det samme. F.eks. sluttede den tyske antropolog Paul Kirchhoff (1900-1972), at det ikke kan være tilfældigt, at man kan genkende en kalendarisk klassificering af 28 hinduguder og deres dyr i tolv grupper, der igen er delt i fire grupper med en sekvens af guder og dyr, der repræsenterer skabelse, ødelæggelse og fornyelse, i en tilsvarende klassificering i Mexico hos aztekerne.² Antropologen Gordon Ekholm (1909-1987) argumenterede på samme måde for en før-columbiansk forbindelse imellem Den Gamle og Den Nye Verden via Stillehavet.³

Selv om de fleste mennesker i dag sikkert bliver forbavset over ideen om en verdensomspændende vedisk kultur i Oldtiden, støttes denne opfattelse ikke desto mindre af nogle videnskabsfolk såvel som af mange vidnesbyrd.

Noter

1 Hinduism Today, juni 1995, se <http://www.hinduismtoday.com/modules/smartsection/item.php?itemid=3433&keywords=machu> eller <http://www.vastu-design.com/ht-article.htm>.

2 Fra <http://www.arianuova.org/arianuova.it/arianuova.it/Components/English/A59-IndiaAmerica.html>.

3 Læs nekrolog over Gordon Ekholm: <http://www.nytimes.com/1987/12/19/obituaries/dr-gordon-ekholm-78-a-curator-at-the-museum-of-natural-history.html>.

MODERNE VIDENSKAB OG LIVET EFTER DØDEN

Ukendt for de fleste har flere moderne videnskabsmænd forsket i og kommet til den konklusion, at der sandsynligvis er liv efter døden. En af disse er den amerikanske hjertelæge Dr. Michael Sabom. Sabom var jævnligt ude for, at blandt patienter, der blev genoplivet fra klinisk død, talte nogle om at have haft en oplevelse af at have været uden for kroppen i fuld bevidsthed (de såkaldte nærdøds-oplevelser eller NDO). På trods af sin indledende skepsis besluttede Sabom at studere fænomenet nærmere.

Ved sit første forsøg interviewede han i alt 32 patienter, der hævdede at have overværet deres genoplivelse og operation fra et sted over deres krop. Han interviewede også en kontrolgruppe på 25 patienter, der i forbindelse med hjertestop havde gennemgået tilsvarende genoplivelse uden at mindes nogen form for NDO. Resultatet var, at fra kontrolgruppen kunne to patienter intet sige om deres operationer, 20 beskrev visse ting, men begik alvorlige fejl i deres fremstillinger, og tre gav korrekte, men generelle og begrænsede beskrivelser. Til sammenligning gav 26 ud af de 32 patienter, der havde oplevet NDO, generelle beskrivelser af deres operationer uden at begå fejl, og de sidste seks gav forbløffende nøjagtige detaljer, som kun var foregået i deres specielle tilfælde, og som senere blev bekræftet af lægerapporterne.¹

Den hollandske hjertelæge Pim van Lommel har også undersøgt NDO. Fra 1988 til 2004 interviewede han 344 patienter, der havde overlevet et hjertestop, alle inden for en uge efter,

Sukla, en bengalsk jernbanearbejders datter, havde kendskab til mange detaljer om Mana, en kvinde, der døde, før Sukla blev født.

at de var blevet genoplivet fra klinisk død. Når man er klinisk død, skulle man forvente, at man intet oplever, men 62 eller 18 procent af disse overlevende fortalte om erindringer fra det tidsrum, hvor de var klinisk døde. 7 procent havde ”meget dybe” NDO. I tilsvarende engelske og amerikanske undersøgelser i 2001 og 2003 var tallene for de dybe oplevelser henholdsvis 6,3 procent og 10 procent.²

Van Lommel fortæller historien om en sygeplejerske, der fjernede tandprotesen hos et 45-årigt hjerteoffer under

hans genoplivelse og anbragte dem i en skuffe i akutvognen. Patienten blev genoplivet fra sin bevidstløse tilstand. En uge senere så den samme sygeplejerske ham igen på hospitalsgangen. Hun fortalte: ”I samme øjeblik han ser mig, udbryster han: ”Hov, den sygeplejerske ved, hvor mine proteser er.” Jeg er fuldstændigt overrasket. Så forklarer han: ”Du var der, da jeg blev bragt ind på hospitalet, og du tog mine proteser ud af min mund og lagde dem ned i den der vogn. Der stod en masse flasker på den, og der var en skydeskuffe nedenunder, og det var der, du lagde mine tænder.” Jeg var specielt forbavset, for jeg huskede, at dette skete, imens manden var i dybt koma og ved at blive genoplivet.”³

Sabom konkluderede:

”Kunne sindet, der skiller sig fra den fysiske hjerne, i bund og grund være sjælen, der ifølge nogle religiøse doktriner fortsætter med at leve efter den endelige kropslige død? Som jeg ser det, er det det virkelige spørgsmål, som beretningerne om NDO har rejst.”⁴

En anden forsker, der beskæftigede sig med et eventuelt liv efter døden, var den canadiske psykiatriprofessor Dr. Ian Stevenson (1920-2007). Han blev tidligt i sin karriere opmærksom på børn, der i alderen 2-4 år mente, at de havde levet tidligere, og han brugte næsten 50 år på at forske i dette. Ved at interviewe disse børn og personer omkring dem såvel som personer fra børnenes påståede tidligere liv lykkedes det ham at dokumentere tæt ved 3000 tilfælde, hvor der faktisk ser ud til at have levet en afdød person, der svarede til et barns beskrivelse af et tidligere livs personlighed. Stevenson var i sagens natur meget omhyggelig med at udelukke enhver normal måde, hvorpå barnet kunne have fået kendskab til den afdøde person.

Et eksempel er Sukla Gupta, der fødtes i 1954 som datter af en bengalsk jernbanearbejder. Da hun var lille, svøbte hun en træklods i et stykke tøj og vuggede den i sine arme og kaldte den Minu. Hun fortalte, at Minu var hendes datter, og hun talte også om Minus fader og to brødre. Ifølge Sukla boede de i landsbyen Bhatpara et stykke vej derfra, hvor hun nu var født. Fire år gammel insisterede hun på at blive bragt dertil. Hendes far undersøgte sagen og fandt ud af, at en kvinde ved navn Mana, der var død nogle år i forvejen, faktisk havde levet i Bhatpara og efterladt en spæd datter ved navn Minu. Han tog Sukla med til Bhatpara, hvor hun af sig selv fandt frem til huset, hvor Mana engang havde boet. Ud af over 30 mennesker, som skulle have været helt fremmede for hende, udpegede Sukla Manas mand, svigermor, svoger og Minu.⁵

Ian Stevenson anså de vidnesbyrd, der peger stærkest på reinkarnation, for de tilfælde, hvor modernærker eller fødselsdefekter på et barns krop så ud til at svare til hændelser i livet hos en forudgående person, specielt hvis obduktionsrapporter eller andre lægelige dokumenter kunne fremskaffes. Hanumant Saxena var et sådant tilfælde. Hanumant fødtes i 1955 i distriktet Farrukhabad i Uttar Pradesh, Indien, med et antal modernærker på tværs af den nedre del af sin brystkasse. Tre år gammel begyndte han at tale om sit tidligere liv som Maha Ram,

en lokal bonde, der var blevet skudt og dræbt i samme landsby af et haglgevær, der ramte ham i den lavere del af brystkassen, et år før Hanumant blev født. Som lille fortalte Hanumant sine forældre, at han var blevet skudt der, hvor han havde modernærker, og han sagde andre ting om Maha Rams liv, der viste sig at være rigtige. Da Stevenson undersøgte Maha Rams obduktionsrapport, konstaterede han, at Maha Rams skudsår næsten nøjagtigt svarede til modernærkerne på Hanumants brystkasse.⁶

Alt i alt konkluderede Stevenson:

“Jeg mener, at der er så rigeligt med beviser for det, at en rationel person på basis deraf kan, hvis vedkommende ønsker det, tro på reinkarnation.”⁷

Noter

1 *Recollections of Death: A Medical Investigation*, Michael B. Sabom, New York, Harper & Row, 1982, s. s. 83-87.

2 *About the Continuity of Our Consciousness*, Pim van Lommel. Oprindeligt bragt i *Brain Death and Disorders of Consciousness*, redigeret af Machado, C. og Shewmon, D.A., New York, Boston, Dordrecht, London, Moscow: Kluwer Academic/ Plenum Publishers, *Advances in Experimental Medicine and Biology Adv Exp Med Biol.* 2004; 550: 115-132. Tilgængelig på Internettet: http://www.iands.org/research/important_studies/dr_pim_van_lommel_m.d_continuity_of_consciousness.html.

3 Samme som ovenfor.

4 *Recollections of Death*, s. 186.

5 *Twenty Cases Suggestive of Reincarnation*, Ian Stevenson, anden udgave 1974, University of Virginia Press, s. 52-67. Også udgivet på dansk af Borgen med titlen ‘Tyve tilfælde, der tyder på reinkarnation’.

6 *Where Reincarnation and Biology Intersect*, Ian Stevenson, Praeger Publishers 1997, s. 49-51.

7 *A Matter of Death and Life: Ian Stevenson's Scientific Search for Evidence of Reincarnation*, Tom Shroder, Washington Post Magazine, den 8. august 1999.

Du, ET TOBENET DYR?

”Nu om dage arbejder hele menneskesamfundet under den kropslige livsopfattelse. Derfor refererer *sastraerne* [skrifterne] til mennesker i denne tidsalder som *dvipadapasu*, tobenede dyr.” (Srila Prabhupada i en kommentar til *Srimad-Bhagavatam* 5.10.10)

Selv om Srila Prabhupada her anvender udtrykket ’tobenede dyr’ nedsættende, har mange moderne mennesker selvfølgelig slet ikke noget problem med, at vi skulle være andet end dyr. Specielt inden for det naturvidenskabelige samfund er det den herskende opfattelse, at vi mennesker er intet andet end tilpassede aber, der er opstået over millioner af år i en tilfældig udvikling. Livet er et kemisk fænomen, der opstod af sig selv på den tidlige jord. Fra simpel kemi opstod den første celle, hvorfra alt andet liv har udviklet sig over de milliarder af år, Jorden har eksisteret.

Hvis denne evolutionsteori, som vi kan takke Charles Darwin for, er rigtig, er vi intet andet end dyr, og al tale om ’selvrealisering’, ’åndeligt liv’ eller ’Gud’ er selvsagt meningsløs. Som bemærket af en moderne evolutionsbiolog, Francisco Ayala:

”Darwins største præstation var at vise, at den komplekse orden og funktion i levende skabninger kan forklares som resultat af en naturlig proces... uden at skulle henvise til en Skaber eller anden ydre faktor.”¹

Nu skal det dog siges, at Ayala ikke har helt ret i, at Darwin viste, at livets komplekse orden kan forklares uden en Skaber. Det kan han ikke have gjort af den simple grund, at hans oprindelige evolutionsteori viste sig at være forkert og hurtigt blev modbevist af videnskaben allerede omkring 1875. Ingen videnskabsmænd tror i dag på Darwins teori, sådan som han fremsatte den. I stedet er de nu tilhængere af en

senere og noget anden teori, neodarwinismen. Alene derfor kan Darwin ikke have vist, at livets komplekse orden kan forklares uden en Skaber.

Hvad så med neodarwinismen, hvis centrale ide er, at tilfældige mutationer giver ophav til ny genetisk variation, på basis af hvilken en evolution kan finde sted (Darwin kendte ikke til mutationer og foreslog en helt anden kilde til genetisk variation, som viste sig at være forkert)? Kan denne neodarwinistiske ide forklare livets komplekse orden uden en Skaber? Også det kan der være grund til at tvivle på.

Det er således meget sigende, at i 2008 inviterede Konrad Lorenz Institutet i Wien, et af verdens førende evolutionsforskningscentre, 16 af verdens ledende evolutionsforskere til en konference med titlen “Toward an Extended Evolutionary Synthesis” [’Mod en udvidet evolutionssyntese’]. Konferencen var et forsøg på at formulere en ny evolutionsteori, der især kan forklare den kompleksitet, som biokemikere har afdækket i vores celler de sidste 50 år. Organisateurerne forklarede problemet i deres invitation:

...vi ligger simpelthen ikke inde med de teoretiske og analytiske redskaber, der er nødvendige for at kunne hitte rede i den forvirrende variation og kompleksitet i levende organismer.²

Specielt cellens oprindelse er et totalt mysterium. I en nylig artikel i *Astrobiology* bemærker biologen Chris McKay:

”Hvordan livet først udviklede sig, er en dårligt forstået proces. Selv i vore dage... er der ikke engang enighed om, hvordan problemet skal angribes.”³

Francisco Ayala tog altså munden lidt for fuld, da han skrev, at Darwin viste, hvordan livets kompleksitet kan forklares uden en Skaber. Ikke engang efter

150 års neodarwinistiske justeringer af evolutiosteorien er der enighed i det videnskabelige samfund om, ”hvordan problemet skal angribes,” kun et håb om, at det vil blive løst i fremtiden. Som Srila Prabhupada bemærkede i en samtale den 19. april i Los Angeles, er det ikke videnskab:

Srila Prabhupada: Hvis livet opstod fra kemikalier, og hvis jeres videnskab er så avanceret, hvorfor kan I da ikke skabe liv ad biokemisk vej i jeres laboratorier?

Karandhara: De siger, at de vil skabe liv i fremtiden.

Srila Prabhupada: Hvilken fremtid? Når dette afgørende punkt bringes op, svarer de: ”Det gør vi i fremtiden.” Hvorfor i fremtiden? Sikke noget vrøvl. ”Stol ikke på fremtiden, hvor rosenrød den end ser ud.” Hvis de er så avancerede, må de kunne vise nu, hvordan liv kan skabes af kemikalier. Hvad er ellers meningen med deres fremskridt? De vrøvler.

Karandhara: De siger, at de er lige på nippet til at skabe liv.

Srila Prabhupada: Det er bare en anden måde at sige det samme på: ”I fremtiden.” Videnskabsmændene må indrømme, at de stadig ikke kender til livets oprindelse. Deres påstand om, at de snart vil bevise en kemisk oprindelse til livet er noget i stil med at betale med en fremdateret check. Lad os sige, at jeg giver dig en fremdateret check, men i virkeligheden ingen penge har overhovedet. Hvad værdi har den check? Videnskabsmændene hævder, at deres videnskab er fantastisk, men når vi beder om et praktisk eksempel, svarer de, at det kommer de med i fremtiden. Videnskabsmændene kan ikke fremstille så meget som et græsstrå i deres laboratorier, og alligevel

hævder de, at liv frembringes af kemikalier. Hvad er det for noget sludder? Er der ingen, der sætter spørgsmålstegn ved dette?

Det er et klassisk filosofisk argument, at orden ikke opstår spontant af uorden. Et hus er en velordnet struktur af mursten og andre byggematerialer. Når vi ser huset, ved vi med det samme, at det er blevet bygget af en eller anden, for huse kan ikke blive til på andre måder. Den grad af orden, man finder i naturen, f.eks. i de levende organismers organer og celler, overgår langt den orden, mennesker er i stand til at lave. Derfor er det en nærliggende slutning, at der må være en endnu større intelligens bag verden og bag livet end den intelligens, vi mennesker råder over.

Dette klassiske argument står i dag stærkere end nogensinde, hvilket også er grunden til, at flere og flere inden for det naturvidenskabelige samfund hælder til en form for intelligent design. I særdeleshed har det fejlslagne forsøg på at forklare cellens kompleksitet med evolutionsteorien og andre rent materialistiske eller mekaniske ideer medvirket til dette.

At vi mennesker dermed kun skulle være udviklede dyr, mangler vi således stadigvæk at få videnskabeligt dokumenteret.

Noter

1 *Darwin's greatest discovery: Design without designer*, Francisco J. Ayala, Proceedings of the National Academy of Sciences, USA, Vol. 104, May 15., 2007, s. 8567–8573.

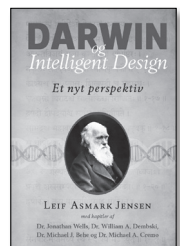
2 *Darwin og Intelligent Design - et nyt perspektiv*, af Leif Asmark Jensen, Skou & Asmark 2012, s. 28.

3 Fra den 25. maj 2012, se http://www.astrobio.net/index.php?option=com_retrospection&task=detail&id=4778

Darwin og Intelligent Design - hvad handler det om? Læs mere i

Darwin og Intelligent Design: et nyt perspektiv

af Leif Asmark Jensen. Nok den grundigste bog på dansk om intelligent design. Udgivet af Skou & Asmark i 2012. 278 sider. Fås i alle boghandler og på Internettet. Se også www.intelligentdesign.dk.

VEGETARISME OG SELVREALISERING

Mahatma Gandhi udtalte engang:

”Jeg mener, at på et vist stadie forlanger åndeligt fremskridt, at vi holder op med at slå vores medskabninger ihjel for at tilfredsstille vores kropslige fornødenheder... En nations storhed og dens moralske fremskridt kan måles på den måde, den behandler sine dyr på.”

Den romerske forfatter Plutarch skrev:

”Er der virkelig grund til at spørge, hvad grund Pythagoras havde til at afstå fra kød? For mit vedkommende undrer jeg mig snarere over, ved hvilket tilfælde og i hvilken sindstilstand det første menneske førte størknet blod til sin mund og en død skabnings kød til sine læber, dækkede borde med fordærvede lig og vovede at kalde legemsdele, der for kort tid siden havde brølet og skreget, bevæget sig og levet, for mad... Det er så afgjort ikke løver eller ulve, vi spiser ud af selvforsvar. Tværtimod ignorerer vi disse og slakter harmløse, tamme dyr, der ikke skader os. For en smule køds skyld berøver vi dem sol, lys og det liv, som de er berettiget til ved at være født og være til.”

Leo Tolstoy mente på samme måde, at ved at slå dyr ihjel,

”...undertrykker mennesket i sig selv unødvendigt sin største åndelige evne, nemlig at kunne føle sympati og medfølelse med andre væsener som det selv, og ved at gøre vold mod sine egne følelser bliver det grusomt og afstumpet... Hvordan kan man forvente ideelle tilstande på

Jorden, så længe vores kroppe er levende grave for myrdede dyr?”

Leonardo da Vinci fordømte også kødspisning:

”Mennesket er i sandhed dyrenes konge, for dets grusomhed overgår deres. Vi lever på andres død. Vi er omvandrede gravsteder!... Den tid vil komme, hvor mennesker ser på mord på dyr på samme måde, som de nu ser på mord på mennesker.”¹

Kødspisning er ikke blot grusomhed over for dyr, men også over for vores medmennesker. Det er den største enkeltårsag til sult i verden. I virkeligheden mangler der ikke mad i verden, men maden er skævt fordelt. Den største skævhed er, at mad, som mennesker kunne have spist, bliver fodret til dyr. Kød er mad til få på bekostning af mange. At bruge korn, som mennesker kunne have spist, til produktion af kød, er et kolossalt spild. For hver 16 kg korn, der fodres til fedekvæg, får man kun ét kg kød tilbage.²

I *Diet for a Small Planet* beder Frances Moore Lappe os om at forestille os, at vi sidder til bords med en 200 grams bøf foran os. ”Forestil dig dernæst,” skriver han, ”lokalet fyldt med 45 til 50 mennesker med tomme tallerkner foran sig. Med det, det har kostet at fremstille din bøf, kunne hver af disse have fået en hel tallerkenfuld af en middagsret, der er lavet af korn [ris, brød, grød osv.]”³

I den rige verden som Europa og Nordamerika bruges over 90 procent af alt korn til opfostring af kreaturer, svin, får og høns, der ender på folks middagsborde.⁴ Rige lande spilder ikke blot deres eget korn på kødproduktion, men importerer også proteinrig planteføde fra fattige lande. De danske svin alene spiser mad for over 100 millioner mennesker!⁵

KARMA

Sanskritordet *karma* betyder 'handling' eller mere præcist enhver materiel handling, der binder os til den materielle verden. Som Srila Prabhupada skriver i sine forklaringer til *Bhagavad-gita* som et eksempel på *karma*:

”De, der slår dyr ihjel og unødigt giver dem lidelse, som folk gør på slagterierne, vil blive dræbt på samme måde i det næste liv og i mange liv fremover... I de jødiske/kristne skrifter står der klart og tydeligt: ”Du må ikke slå ihjel.” Ikke desto mindre kommer selv religiøse ledere med alle former for undskyldninger og svælger i at slå dyr ihjel samtidigt med, at de går for at være hellige mennesker. Denne farce og dette hykleri i menneskesamfundet medfører utallige katastrofer som store krige, hvor masser af mennesker går ud på slagmarkerne og slår hinanden ihjel.”

En ofte hørt indvending fra ikke-vegetarer er, at vegetarer er nødt til at slå planter ihjel, hvilket også er vold. Dertil kan svares, at ikke al vegetarisk mad indebærer vold. F.eks. slår man ikke træet ihjel ved at spise frugten eller koen ihjel ved at drikke mælken. Men selv der, hvor en plante slås ihjel, er der ikke tale om den samme grad af vold, som når et dyr slås ihjel, da dyr har en langt højere udviklet bevidsthed og kan føle lidelse på en helt anden måde end planter. Det er vel også grunden til, at der findes love mod dyremishandling, men ikke mod plantemishandling.

Ikke desto mindre er det rigtigt, at der er også *karma* involveret, når man er vegetar, selv om det er meget mindre end for kødspisere. Denne *karma* kan man undgå, når man lærer kunsten at ofre al sin mad til Krishna, hvilket frigør én for enhver form for *karma*. Som det står i *Bhagavad-gita* (3.13):

”Herrens hengivne befries for enhver form for synd, fordi de spiser mad, der først er blevet givet som offer. Andre, der tilbereder mad for deres egen sansetilfredsstillelses skyld, spiser kun synd.”

Dette fører os til et vigtigt punkt: selv om vegetarisme er essentielt, er det ikke et mål i sig selv. Vegetarisme alene er stadig en materiel ting, der binder os til gentagen fødsel og død i den materielle verden. Srila Prabhupada skriver:

”Mennesket er bestemt til selvrealisering, og med det mål for øje må det ikke spise noget, der ikke først er blevet ofret til Herren. Herren accepterer fra Sin hengivne alle former for mad, der er lavet af grønsager, frugter, mælkeprodukter og korn. Forskellige slags frugter, grønsager og mælkeprodukter kan ofres til Herren, og efter at Herren har accepteret maden, kan den hengivne spise *prasada*'en [den ofrede mad], hvorved al lidelse i kampen for tilværelsen gradvist vil blive mindsket.”⁶

At spise ofret mad (der traditionelt kaldes *prasada*, ”Guds nåde”) indebærer ikke blot en vegetars sunde livsstil, men også Gudserkendelse. *Prasada* er mere end mad til sultne mennesker; det er også åndelig næring. Når Krishna accepterer en ofring, indgyder Han den med Sin egen åndelige natur. *Prasada* er derfor ikke forskellig fra Krishna Selv, hvorfor at spise *prasada* i sig selv er en åndelig aktivitet, der gør én selvrealiseret og Gudsrealiseret. Det er det virkelige resultat af kun at spise *prasada*, mad, der er ofret til Krishna, et resultat, der langt overgår blot at være vegetar og ikke mere.

Noter

1 Ovenstående citater er alle fra *The Hare Krishna Book of Vegetarian Cooking* af Adiraja Dasa.

2 *Diet for a Small Planet*, Frances Moore Lappe, New York Ballantine Books, 1975, s. 10.

3 *Diet for a Small Planet*, s. 235.

4 *Diet for a Small Planet*, s. 12.

5 Praktisk Økologi, september/oktober 2000.

6 Fra kommentaren til *Srimad-Bhagavatam* 1.13.47.

BESKYTTELSE AF KØER OG OKSER

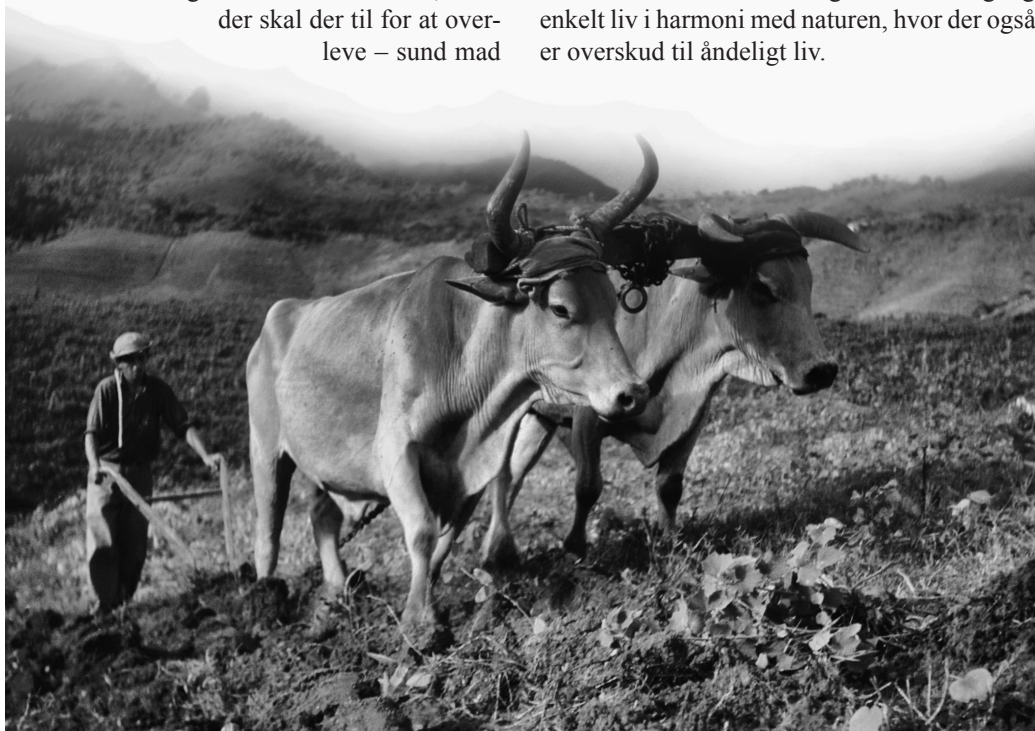
Ifølge vedisk samfundsforståelse er grundlaget for et materielt såvel som åndeligt stabilt og bæredygtigt samfund at have en nærmest religiøs beskyttelse af køer og okser. Til gengæld for en sådan beskyttelse giver disse to dyr et solidt økonomisk fundament for samfundet, ligesom en dygtig beskyttelse og anvendelse af køer og okser også skaber en perfekt økologisk og bæredygtig tilstand.

Køer og okser er en ideel kombination. En ko giver mælk, som er mirakelføde for mennesker. En okse er en kastreret tyr. Tyre, der ikke er kastrerede, kan være temperamentsfulde, hidsige og farlige og kan ikke bruges som arbejdsdyr. Men efter kastrering er okser lige så rolige og fredfyldte som køerne og elsker at arbejde. Med koen og oxen har mennesket, hvad der skal der til for at overleve – sund mad

og arbejdskraft. Ikke nok med det. Gødningen fra disse dyr er så værdifuld, at selv om køerne ikke giver mælk, og okserne bliver for gamle til at arbejde, er deres gødning, når den komposteres rigtigt, så værdifuldt et råstof, at dyrene fortsat er økonomisk værdifulde til gengæld for det foder og den pasning, de kræver. Når de dør naturligt, kan deres skind bruges til læder.

Ingen andre dyr danner sådan en kombination. Koen og oxen gør det muligt at holde dyr, der både er nyttige og økonomisk rentable hele livet igennem, så bonden ikke fristes til at slå dem ihjel, fordi han ikke har råd til at beholde dem.

Køer og okser kan holdes overalt på Jorden i troperne såvel som på Grønland og alle steder ind imellem. Det er således muligt hvor som helst i verden at vende tilbage til et naturligt og enkelt liv i harmoni med naturen, hvor der også er overskud til åndeligt liv.

HARE KRISHNA MANTRAET

ISKCON, det Internationale Samfund for Krishna-bevidsthed, er kendt under navnet Hare Krishna, der kommer fra Hare Krishna-*mantraet*, som Krishnas hengivne både synger offentligt og bruger som *mantra* i deres daglige meditation.

Hare Krishna-*mantraet* består af tre ord, Hare, Krishna og Rama, der systematisk er sat sammen til Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna Krishna, Hare Hare, Hare Rama, Hare Rama, Rama Rama, Hare Hare. Krishna og Rama er navne på den Højeste Herre, imens Hare er den Højeste Herres åndelige energi. Hare Krishna-*mantraet* er en bøn til Herrens åndelige energi, Hara, om at måtte blive engageret i Krishnas hengivne tjeneste. ”O Krishna, O Rama, O Krishnas energi, engager mig i Din tjeneste.”

Mantraet kræver ingen forudgående kvalifikationer og kan anvendes af alle under alle omstændigheder. Det giver én de fordele, som meditation på ethvert andet ægte *mantra* giver, som renselse af sindet, styrkelse af intelligensen og kontakt med den åndelige sjæl, men det giver også noget mere. Fordi Hare Krishna-*mantraet* udelukkende består af navne på Guddommens Højeste Personlighed, sætter det én i direkte kontakt med Ham.

For alle andre er deres navn og dem selv to forskellige ting, men med Gud er der ingen forskel på Ham og Hans navn. Ved at sige Hans navn oplever man derfor at være sammen med Krishna. Man oplever Hans tilstedeværelse lige så meget, som man oplever en god vens nærvær, når man sidder i samme stue med ham. *Mantraet* giver derfor direkte erkendelse af Gud. Selv om man fortsat er i den materielle verden, forsvinder dens indflydelse på én, og verden opleves, som om man allerede var i den åndelige verden.

”Hvorfor ikke prøve det?” plejede Srila Prabhupada at sige. ”Det koster ingenting, det kan ikke skade, og fordelene er mange.”

SÅDAN GØR DU

Det er meget enkelt, hvis det er første gang, du skal meditere på Hare Krishna. Find dig et roligt sted, og gentag *mantraet* igen og igen, stille og roligt, men højt for dig selv. Det er godt at sidde i skrædderstilling, men du kan også sidde på en stol eller tilmed stå eller gå frem og tilbage, hvis du har det bedst med det. Hav *mantraet* foran dig på et stykke papir, hvis du ikke kan huske det.

Når du mediterer, skal du huske tre ting:

- 1) Du skal lytte så opmærksomt som muligt til *mantraet*.
- 2) Du skal sige hele *mantraet* og kunne høre alle stavelser tydeligt.
- 3) Hvis du mister koncentrationen, og tankerne vandrer, skal du tvinge dig selv til igen at lytte opmærksomt. Det kan være lidt vanskeligt, men øvelse gør mester!

Indviede hengivne bruger omkring to timer dagligt på denne meditation. For nybegyndere lyder det af meget, men det bør ikke afholde nogen fra at prøve. Hvis man kan lide det efter at have prøvet det, kan man lægge ud med f.eks. et kvarter om dagen, og har man det godt med det, kan man gradvist øge efter behag.

Når man har afprøvet *mantraet* og gerne vil fortsætte, er det en hjælp at bruge en kæde til at tælle *mantraerne* på. En sådan kæde kaldes en *japa-kæde* og består traditionelt af 108 perler. For hver perle siger man et *mantra* og går videre til den næste. Indviede hengivne reciterer 16 omgange dagligt på en sådan kæde, der kan anskaffes igennem ethvert Hare Krishna-center (se adresserne side 2). Man kan også kontakte indviede hengivne og bede dem instruere én i den rigtige måde at meditere på *mantraet*.

EN MODERNE MAHATMA

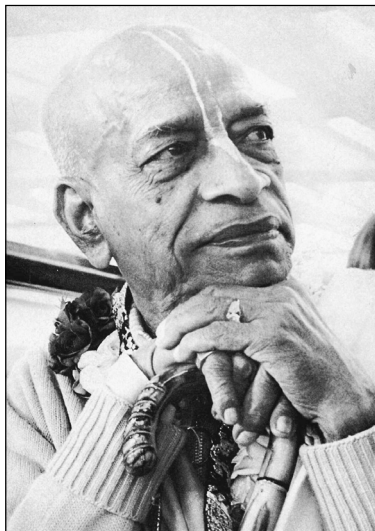
SRILA PRABHUPARA, GRUNDLÆGGER/ACARYA AF ISKCON, DET INTERNATIONALE SAMFUND FOR KRISHNA-BEVIDSTHED

A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada fødtes som Abhay Caran De i 1896 i Calcutta. Han mødte sin åndelige mester Bhaktisiddhanta Sarasvati i 1922 og blev indviet af ham i *Gaudiya-vaisnava*-traditionen i 1933. Allerede ved deres første møde i 1922 bad Bhaktisiddhanta Sarasvati den unge Abhay udbrede kendskabet til Krishna-bevidsthed og vedisk filosofi i den engelsktalende verden.

På den tid var Abhay nygift med kone og lille barn og kunne ikke se, hvordan han kunne hjælpe sin åndelige mester i hans mission. Han glemte den dog aldrig og forsøgte på sin egen måde med de midler, han rådede over. Han startede et magasin på engelsk, *Back to Godhead*, i 1944 og arbejdede på en kommenteret engelsk oversættelse af *Bhagavad-gita*.

I begyndelsen af 1950'erne valgte Srila Prabhupada at opgive familielivet til fordel for forsagelsens livsorden, *sannyasa*. I vedisk kultur er dette ikke ualmindeligt. En familiefar kan overlade ansvaret for familien til en voksen søn for at kunne bruge resten af sit liv på åndelige aktiviteter for at forberede sig til døden og det næste liv.

Fra da af havde Srila Prabhupada kun ét mål i livet: at komme til Vesten. Som forberedelse skrev han tre bøger, en kommenteret oversættelse på engelsk af den første af *Srimad-Bhagavatams* tolv bøger. Han overtalte en skibsreder til at give ham en fribillet til fragtskibet *Jaladuta*, der sejlede i rutefart mellem Indien og Amerika. Den 13. august 1965 gik han om bord på skibet som eneste passager. Hans ejendele udgjorde en kuffert, en paraply, en sæk tørrede gryn, syv dollars i indisk

Srila Prabhupada

valuta og nogle kasser med hans egne bøger.

Da *Jaladuta* lagde til i New Yorks havn 37 dage senere, gik han fra borde uden at vide, om han skulle gå til højre eller venstre. Han ankom til USA næsten 70 år gammel uden penge, venner eller tilhængere, godt helbred eller nogen klar ide om, hvad han nu skulle gøre. Hans eneste styrke var en urokkelig tro på, at Krishna havde en plan, og han bad til, at Han ville bruge ham i den plan, hvis Han ønskede det.

De første to måneder i USA boede han hos en familie, som

han indirekte kendte fra Indien. Derefter rejste han alene til New York, hvor han begyndte at holde foredrag i et lejet butikslokale og synge Hare Krishna offentligt i en park, hvor flere unge mennesker begyndte at interessere sig for den eksotiske *swami*.

I august 1966 grundlagde han Det Internationale Samfund for Krishna-bevidsthed (forkortet som ISKCON) uden dog at have en eneste fast tilhænger. Hans første disciple kom nogle måneder senere. Med tålmodighed og vedholdenhed fik han startet et lille tempel i New York. Et halvt år senere åbnede han nummer to i San Francisco. Gradvist blev flere tilhængere tiltrukket til hans ligefremme, men dybtgående forklaringer af den vediske filosofi, hans personlige renhed og uselvishhed og den interessante åndelige kultur og levestil, han stod for. Pludselig fængede hans bevægelse som en løbeild, og på få år gik ISKCON fra at være ingenting til at have tusinder af medlemmer og templer verden over. Hare Krishna blev et hverdagsudtryk.

Da Srila Prabhupada tolv år senere døde i Vrindavana, Indien, var den Krishna-bevidste lære blevet udbredt til de fleste større byer, og hans internationale samfund bestod af tusinder af disciple og tilhængere. Han havde etableret 108 templer på seks kontinenter og rejst Jorden rundt tolv gange for personligt at uddanne sit voksende samfunds medlemmer.

Som om dette ikke var nok for en mand i hans alder, havde han også skrevet 51 bøger om vedisk filosofi og fået dem udgivet på 28 sprog. Han havde givet tusinder af foredrag, skrevet tusindvis af breve og mødtes personligt med tusinder af tilhængere og beundrere såvel som kritikere og modstandere. Han havde vundet agtelse i lærde kredse som sin tids førende repræsentant for den vediske tradition, og hans bøger var blevet standardlæsning på mange universiteter.

Srila Prabhupada døde den 14. november 1977. I det samfund, han grundlagde, mærkes hans tilstedeværelse dog lige så stærkt som i tiden før hans bortgang, og hans lære og instruktioner er blevet fastsat for altid som den urokkelige norm i ISKCON, det Internationale Samfund for Krishna-bevidsthed. Siden Srila Prabhupadas bortgang er ISKCON fortsat med at vokse og omfatter i dag over 500 templer, landbrugssamfund, skoler og millioner af tilhængere. ISKCON's størrelse er mangedoblet siden hans tid, så Hare Krishna-hengivne er nu aktive i næsten alle lande i verden.

SRILA PRABHUPADAS BØGER OG FORFATTERSKAB

Srila Prabhupada anså selv sine bøger for sit vigtigste bidrag til verden. Hans bøger er udkommet i et samlet oplag over hele verden på tæt en milliard, hvilket gør ham til en af de mest publicerede forfattere nogensinde. Alle Srila Prabhupadas bøger er udgivet af forlaget *The Bhaktivedanta Book Trust* (BBT), som han selv grundlagde i 1970 og nu er verdens største udgiver af vediske bøger.

Srila Prabhupadas forfatterskab omfatter bl.a. (*er udkommet på dansk.):

**Bhagavad-gita som den er*, oversættelse

fra sanskrit og kommentering af klassikeren *Bhagavad-gita*.

**Srimad-Bhagavatam*, oversættelse fra sanskrit og kommentering i 22 bind af den vigtigste af *Puranaerne*, der beskriver videnskaben om Krishna i detaljer.

**Caitanya-caritamṛta*, en 17-binds oversættelse og kommentering af Krishnadasa Kavirajas bengalske biografi over Caitanya Mahaprabhu fra 1600-tallet. (Halvdelen af serien er udkommet på dansk).

Nectar of Devotion, en sammenfatning af *Bhakti-rasamṛta-sindhu* af Rupa Goswami, skrevet på sanskrit i 1500-tallet.

**Krishna, Guddommens Højeste Personlighed*, en biografi i to bind over Krishnas liv på Jorden for 5000 år siden, en gengivelse fra *Srimad-Bhagavatams* 10. bog.

**Den gyldne avatar*, en introduktion til Sri Caitanya Mahaprabhus liv og lære.

**Liv kommer fra liv*, en kritik af moderne naturvidenskabelige teorier, specielt Darwins teorier om livets materielle oprindelse.

Dialectic Spiritualism, 35 vestlige filosoffer fra Sokrates over Kirkegård til Sartre set med vediske øjne.

Easy Journey to Other Planets, Srila Prabhupadas første bog fra 1960 med en Krishna-bevidst kommentar til det netop påbegyndte rumkapløb.

Derudover er der blevet trykt mange andre bøger af Srila Prabhupada. På dansk findes *Naturlig glæde* og *Smagen af en anden verden*, der er antologier af flere af hans mindre bøger. Hans samlede breve, der spænder over tiden fra 1940'erne frem til 1977, er udgivet i 5 bind. Hans samtaler og diskussioner er udgivet i 35 bind på 400 sider hver. Hans mange foredrag er udkommet i bogform i 25 bind.

Der er også skrevet mange biografier over hans liv. På dansk er udkommet *Prabhupada* af Satsvarupa Dasa Goswami.

Nævnes skal også det engelsksprogede tidsskrift *Back to Godhead*, som han startede i 1944. Fra 1966 blev det udgivet med hjælp fra hans vesterlandske disciple, og det udkommer fortsat hver anden måned (Se www.krishna.com).

**MAHATMA – ET KIG IND I ØSTENS VISDOM OG
MYSTIK EKSEMPLIFICERET I EN AF VOR TIDS
STØRSTE MESTRE OG HANS TANKER OG LÆRE.**

